

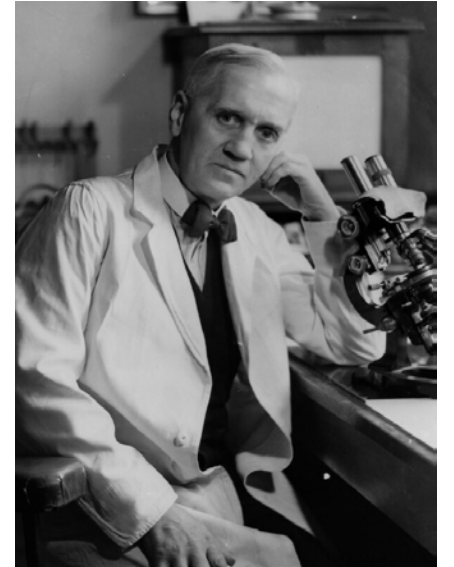
Antimicrobial stewardship

Radu Diaconu
UMF Craiova

Cât de veche e problema ....

În 1945 – A Fleming atrage atenția asupra scăderii eficacității penicilinei, din cauza folosirii excesive

În 1966 – prima evaluare sistematică a folosirii antibioticelor în spitalul din Winnipeg, Canada

The New York Times

*PENICILLIN'S FINDER ASSAYS ITS
FUTURE; Sir Alexander Fleming Says
Improved Dosage Method Is Needed to
Extend Use Other Scientists Praised
Self-Medication Decried*

Cât de veche e problema ....

Prima evaluare a antibioterapiei pediatrice a fost realizată tot în Manitoba, la [The Children's Hospital of Winnipeg](#).

Cercetarea a observat erori terapeutice în 30% din prescripțiile din secțiile cu profil medical și 63% din cele cu profil chirurgical.

Prescripția excesivă – 13% (medical) și 45% (chirurgical).

Multe cadre medicale acceptă cu dificultate că trebuie să se supună unor standarde atunci când prescriu medicație.

Definiția SHEA 2007 (Society for Healthcare Epidemiology of America):

”un set de strategii coordonate pentru îmbunătățirea folosirii terapiei antibiotice cu scopul de a:

- ✓ Avea un impact pozitiv asupra stării de sănătate**
- ✓ Reduce antibiorezistența**
- ✓ Reduce costurile”**

CDC – recomandări

Core Elements of Hospital Antibiotic Stewardship Programs

Hospital Leadership Commitment

Dedicate necessary human, financial, and information technology resources.

Accountability

Appoint a leader or co-leaders, such as a physician and pharmacist, responsible for program management and outcomes.

Pharmacy Expertise (previously “Drug Expertise”):

Appoint a pharmacist, ideally as the co-leader of the stewardship program, to help lead implementation efforts to improve antibiotic use.

Action

Implement interventions, such as prospective audit and feedback or preauthorization, to improve antibiotic use.

Tracking

Monitor antibiotic prescribing, impact of interventions, and other important outcomes, like *C. difficile* infections and resistance patterns.

Reporting

Regularly report information on antibiotic use and resistance to prescribers, pharmacists, nurses, and hospital leadership.

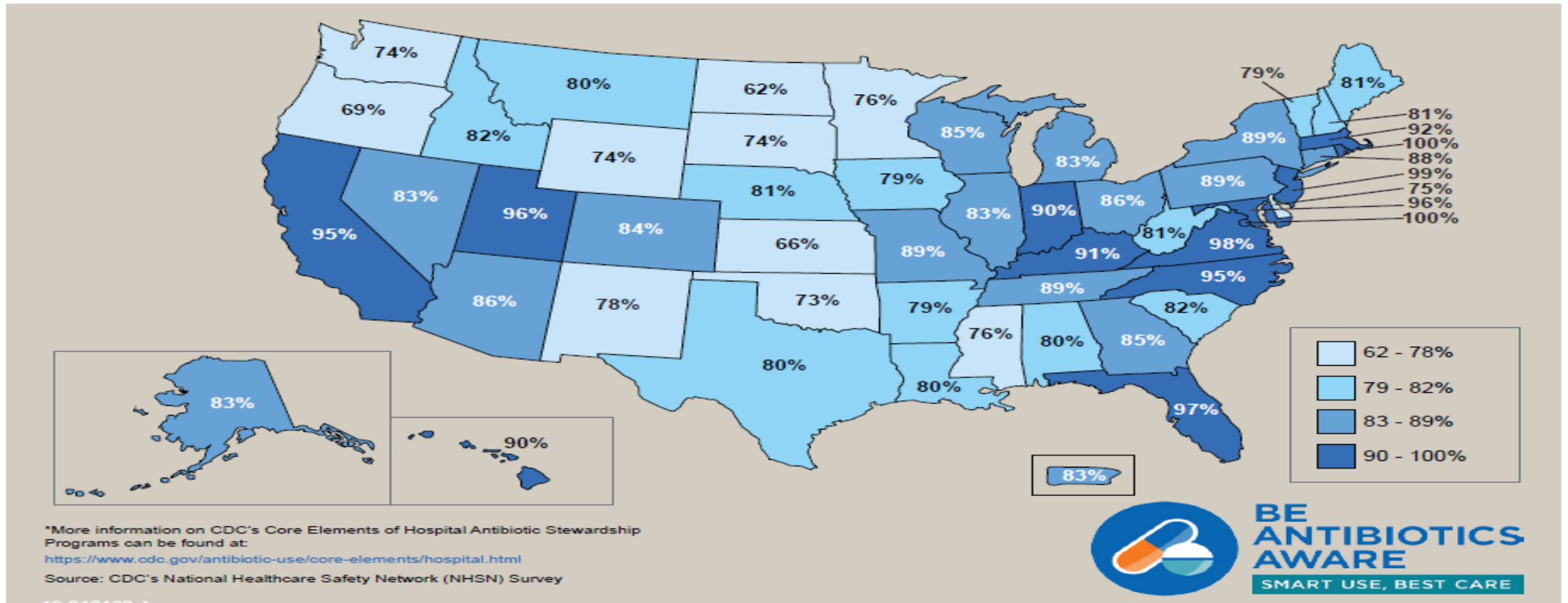
Education

Educate prescribers, pharmacists, nurses, and patients about adverse reactions from antibiotics, antibiotic resistance, and optimal prescribing.

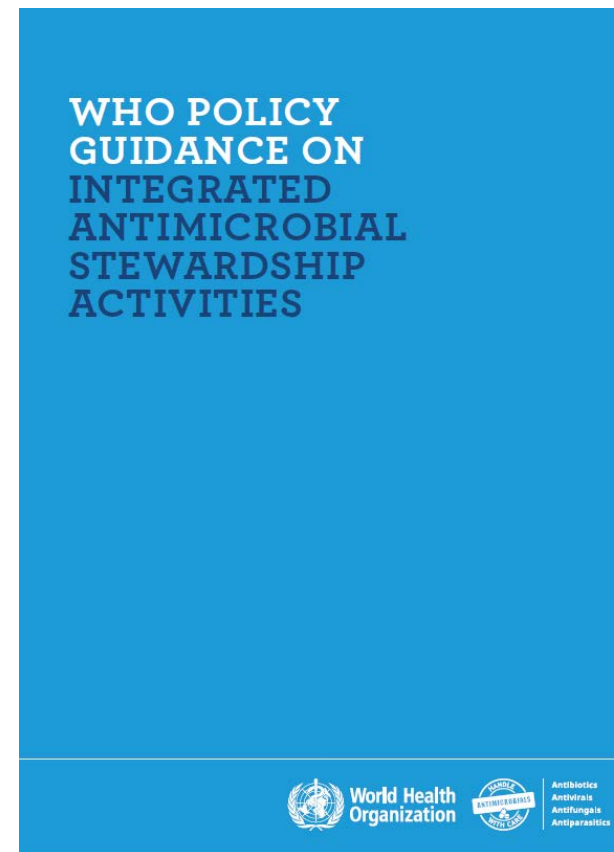
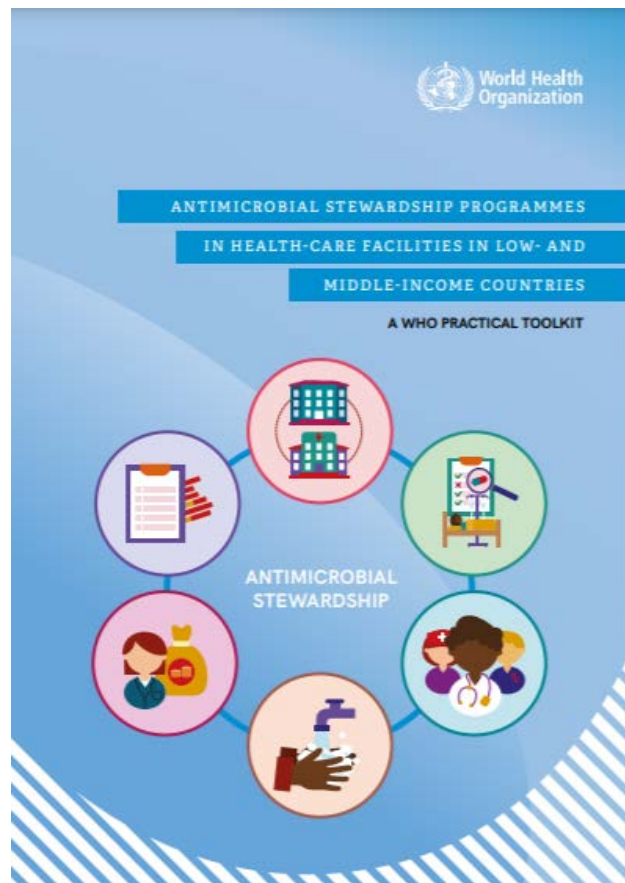

CDC – recomandări

Percentage of Hospitals Meeting All 7 Core Elements by State, 2018

In 2018, 85% of acute care hospitals reported having all seven of the Core Elements in place, compared to only 41% in 2014⁽¹⁵⁾.

The 2019 WHO AWaRe classification of antibiotics for evaluation and monitoring of use.

WHO/EMP/IAU/2019.11

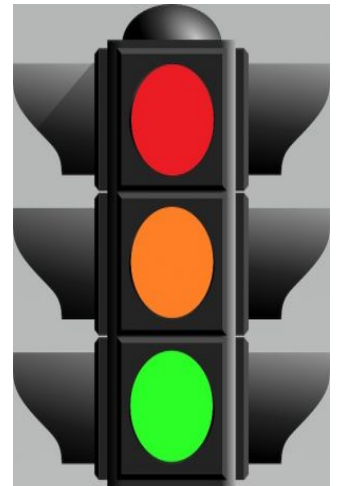
© World Health Organization 2019

- Are rolul de a ajuta la dezvoltarea unor programe de stewardship – monitorizare a administrării antibioticelor – la nivel local, național și global.
- NU este recomandată ca model pentru listele naționale de antibiotice esențiale

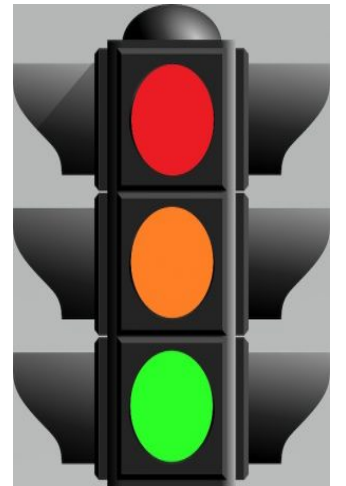
- Este bazată pe un sistem de tip semafor, care împarte antibioticele în grupa:
- **VERDE** – antibiotice active împotriva unui spectru larg de microorganisme comune și cu un potențial **REDUS** de a dezvolta rezistență
- Sunt recomandate în tratamentul empiric de primă și a doua intenție

Ex: *ampicilină, amoxicilină, cefalosporine de gen I, cloramfenicol, doxiciclină, metronidazol, oxacilină, sulfametoxazol/trimetoprim*

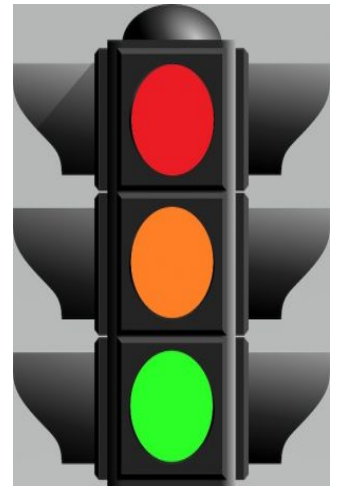

- **PORTOCALIE** – antibioticele care au un risc relativ ridicat de dezvoltare a rezistenței și/sau fac parte din lista de antibiotice critice pentru medicina umană
- Aceste antibiotice sunt prioritare pt stewardship
- Sunt prima sau a doua intenție pentru un număr limitat de afecțiuni

Ex: azitromicină, carbenicilină, cefalosporinde de generația a II a, cefepimă, ceftazidim, ceftibutem, claritromicină, acidul fusidic, kanamicina, meropenemul, neomicina, rifampicina, streptomycină, vancomicina

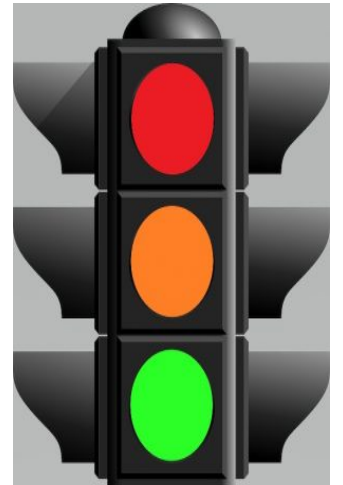
- **ROȘIE** – antibiotice rezervate pentru infecțiile suspicionate sau dovedit a fi produse de germeni **MULTIREZISTENȚI** – sunt preparate de **ultimă intenție**
- Aceste antibiotice ar trebui să fie accesibile numai în anumite instituții și la pacienți selecționați – prin programul de stewardship ar trebui monitorizată și raportată utilizarea lor

Ex: aztreonam, colistin, daptomicină, linezolid, polimixină B,

- **NERECOMANDATE:** combinații în doze fixe de antibiotice cu spectru larg – neagreate de ghidurile internaționale
- **OMS NU recomandă** utilizarea lor

Ex: amoxicilină/acid clavulanic/lactobacili sau ferment lactic, amoxicilină/dicloxacilina/saccharomyces boulardii, amoxicilina/metronidazol, ampicilină/oxacilină, azitromicină/ofloxacină, cefalosporine + acid clavulanic, tazobactam, trimetoprim ceftriaxona/vancomicină metronidazol/tetraciclină rifampicină/trimetoprim

Antibiotics on 7th WHO Model List of Essential Medicines for Children 2019

Amikacin

Amoxicillin

Amoxicillin/clavulanic Acid

Ampicillin

Azithromycin

Benzathine benzylpenicillin

Benzylpenicillin

Cefalexin

Cefazolin

Cefixime

Cefotaxime

Ceftazidime

Ceftazidime-avibactam

Ceftriaxone

Cefuroxime

Chloramphenicol

Ciprofloxacin

Clarithromycin

Clindamycin

Cloxacillin

Colistin

Doxycycline

Fosfomycin (IV)

Gentamicin

Linezolid

Meropenem

Metronidazole

Metronidazole

Nitrofurantoin

Phenoxymethylpenicillin

Piperacillin/tazobactam

Polymyxin B

Procaine benzylpenicillin

Sulfamethoxazole/trimethoprim

Vancomycin (IV)

Vancomycin (oral)

Pagina ...în lucru ... ☹️

European Commission

- [Commission Notice - EU Guidelines for the prudent use of antimicrobials in human health \(2017/C 212/01\)](#) (European Commission, 2017) [☞]

Varianta în LIMBA ROMÂNĂ ... Din care aflăm ...

CUM SE TRADUCE “ANTIMICROBIAL STEWARDSHIP...”?

UTILIZAREA PRUDENTĂ A ANTIMICROBIENELOR

SAU

**UTILIZAREA
JUDICIOASĂ sau RAȚIONALĂ sau ADECVATĂ
sau CORECTĂ sau OPTIMĂ A
ANTIMICROBIENELOR**

Comunicarea nr (2017/C 212/01) – orientări

- Administrațiile naționale, regionale și locale:
  - Reglementarea antimicrobiienelor
  - Prescrierea și utilizarea adecvată
  - Educația

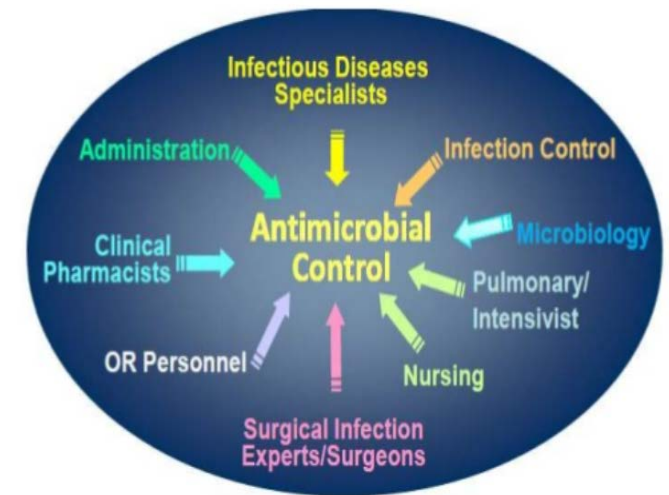
Comunicarea nr (2017/C 212/01) – orientări

- Unitățile de îngrijire medicală:
  - Măsuri la nivelul spitalelor
  - Măsuri de asistență primară și comunitară
  - Măsuri legate de îngrijirea pe termen lung

Comunicarea nr (2017/C 212/01) – orientări

- Specialiștii în microbiologie clinică
- Specialiștii de boli infecțioase
- Prescriptorii
- Farmaciștii
- Asistenții medicali
- Pacienții
- Asociațiile profesionale și societățile științifice
- Finanțatorii și industria farmaceutică

Stewardship Team

UTILIZAREA PRUDENTĂ A ANTIMICROBIENELOR

- aspecte practice – 8R

- Right drug (antibioticul potrivit)
- Right time (la timpul potrivit)
- Right dose (in doza potrivită)
- Right route (pe calea potrivită)
- Right resident (persoanei potrivite)
- Right documentation (documentarea corectă)
- Right reason (motivația potrivită)
- Right response (răspunsul potrivit)

Take home ... message

- ✓ Rezistența la antibiotice a apărut odată cu ... primele antibiotice
- ✓ Sunt în dezvoltare multe programe de "stewardship" – în viața reală sunt încă greu de aplicat **(regula lui 30%)**
- ✓ Utilizarea prudentă a antimicrobienelor este încă un deziderat

Vă multumesc ....

pentru contribuția la
folosirea judicioasă a
antimicrobienelor!!

